

Христос Воскресна

Сликар - Вилијам Холман Ханџ

ЧУДОТО НА БЛАГОДАТНИОТ ОГАН

околу 1892 год.

ОГЛЕДАЛО

Тешовско - готтнварска епархија

Година 2 · Број 4 · Април 2015

Со благослов на Неговојто
високопреосвештенство
Митрополиот шеповско - гостиварски
г. Јосиф

СОДРЖИНА

Стефан - Архиепископ охридски и македонски	4
Јосиф, Митрополиот шеповско-гостиварски	6
Преп.Кирил Пејчиновиќ	7
Свети Нектариј Егински	8
Света Тајна Елеосвештување	10
Толкување на Светата Литургија во Делови	13
Спирасната седмица	16
Свети Пајсиј Светогорец (1924 - 1994)	19
Православен поглед на современите технологии	21
Разговор со митрополиот г. Јеројев Влахос	25
Вести и настани од епархијата	28

Стефан - Архиепископ охридски и македонски

Денес е радост и духовна веселба за целиот свет.
Денес хорош на ангелските чинови се радува
и се весели заради спасението на луѓето.
(Свети Јован Златоуст)

† СТЕФАН,
ПО МИЛОСТА БОЖЈА, АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МА-
КЕДОНСКИ, ЗАЕДНО СО СВЕТИОТ АРХИЕРЕЈСКИ СИНОД,
ДО СВЕШТЕНОСЛУЖИТЕЛИТЕ, МОНАШТВОТО И ДО СИТЕ
ВЕРНИ ЧЕДА НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА,
А ПО ПОВОД ВЕЛИГДЕНСКИТЕ ПРАЗНУВАЊА, ИСПРАКА
МИР И БЛАГОСЛОВ ОД БОГА, ПОЗДРАВУВАЈКИ ГИ СО ВЕ-
ЛИЧЕСТВЕНИОТ ПОЗДРАВ – ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Возљубени празничолупци,
Пред изгревот на незаодивата светлина на Воскреснаиот
Господ, немоќна е длабоката духовна темнина што го покри-
ва современиот свет. Таа воскресенска светлина го осветлу-
ва и осмислува нашето секојдневие, разбрането од многуте
искушенија. Со болскошот на Христовото Воскресение, се
озари сета вселена и се исполни со небесна светлина, која ја
распериува темната на заблудата и незнаењето, а на чове-
кот му дава можност да Го познае и возљуби својот Создаател.
Светлината што изгреа од живојворниот Христов гроб е

спасоносна Божја благодат. Затоа, во денош на Воскресе-
нието нема делови од светот што не се озарени од светлина,
штуку сè, без исклучок, е исполнето со духовната светлина на
Христовото Воскресение, вели еден светогорски подвижник
(св. Никодим, +1809).

Нашата вера е вера во воскресението и нашата Црква е Црк-
ва на воскресението! Но не само поради тоа што свечено го
прославува Велиден како празник, туку затоа што во неа пре-
бива неосоздаваната светлина на Воскреснаиот Богочовек.
Човешкото пред Христа живееше во неизвесност, бидејќи
беше поробено од смртната темнина. Победата над смртта
ја донесе војтовениот Син Божји, Кoj ја умриви самата смрт
на Крстот и преку Своето воскресение му подари бесмртен
и блажен живот на целиот човечки род. Он не само што ја
уништи смртта, туку ни го покажа и истиот како да го сфат-
ваме вистинскиот живот.

Господ Исус Христос, Кoj со војтовувањето, страдањето и со
воскресението ги соедини небесата и земјата, ни укажа дека
штој исти не можеме да го изодиме исполнети со нељубов, омра-
за и неслога, туку само со вера во воскресението, која треба
да биде потврдена и преку нашата искрена меѓусебна љубов.

Возљубени во Христа Воскреснаиот,
Веќе дваесет века го прославуваме Велиден и ја празнуваме
победата на живото над смртта. Но дали празнувањето
е соодветно на нашите постайки и дали ние со своите дела
покажуваме дека сме го одбрале живото и дека живееме бо-
гоугодно?! Вечниот живот е во познавањето на вистинскиот
Бог (св. Јн. 17, 3), во живењето според законите Божји, зашто
суштината на сè е да се боиме од Бога и да ги познаваме Неговите
заповеди, а сето тоа е спасоносно за нас луѓето (св. Прой. 12,
13). До такво богопознање не може да се дојде без претход-
но себејопознање, коешто е една од најголемите добродетели.
Па затоа, да погледнеме подлабоко во своето срце и да се
поштруваме да го очистиме од секоја прага на себелубие, ко-
ешто упорно се обидува да не врати под власта на гревот и
на смртта.

Човекош, секогаш кога се обидува да живее независно од Бога, се
соочува со безизлез, зашто со себелубиви средства и напори не
е можна победа над смртта. Сега, пак, озарени со светлината
на Воскресението, пред нас се отвората истиот кон заедничко
со Бога и со целото Негово создание. Но за да постигнеме един-
ство со Бога, неопходно е да вложиме најор за зацврстување
и унапредување на нашето меѓусебно единство. Колку е убаво
кога браќата живеат сложно, истакнал уште царот Давид

(Пс. 132, 1). Разединети и оштетени, го зајвораме нашејто срце за Божјата љубов и се оддалечуваме и меѓусебно и од Бога. И не можеме висштински да Го љубиме Бога - ако го мразиме својот браќа (св. 1 Јов. 4, 20). Само љубовта и делата можат да бидат потврда за нашата вера, бидејќи верата, ако нема дела, сама е мртва (Јак. 2, 17).

Сите денешни неволји, маки и проблеми во животој, и како поединци и како семејства, и во општеството во кое живееме, та и во целиот свет, настануваат кога лицемерно се однесуваме и не дозволуваме во нашиите срца да царува љубовта на Воскреснајќиот Христос. Излезот е во одрекување од зломислието и себичните намери во односот кон ближните. Доколку зависи од вас, бидете во мир со сите луѓе, советува апостолот Павле (Рим. 12, 18), односно врз нашата љубов кон другите, се темелат сите Божји заповеди, потчинува еден египетски џуџињашел (св. Јован Кусит, +422). Затоа, само со искрено човекољубие, ќе можеме да градиме висштински пати кон единство, пати кој сигурно и безбедно ќе не одведе во радости на вечниот живот. Впрочем, љубовта кон другите е сведоштво дека сме Христи, вели свети Јован Златоуст, и тоа е најголемото дар од Бога!

Возљубени чеда во Господа,
Современиот свет е надвлдаан од себелубието, оштетеноста и оддалеченоста, што силно влијае врз сите аспекти на човековото живеење. Затоа е потребно да засиланеме цврсто во одбрана на нашејто вековно христијанско предание, оставено како аманет од нашите предци. Не смеаме да дозволиме денес, во време на слобода и културен и научен напредок, други вредности да го поткопаат она што нашите постојари во ројство и немаштија со векови го негувале и зачувале. Тие вредности, пак, извираат од новиот живот што ни го подари Воскреснајќиот Господ. Љубовта, кон која сме повикани да се стремиме, е незамислива без подготвеноста на жртва за ближните. Без жртва и себоодрекувања, не постои ниш богољубие, ниш човекољубие! И да не ги бараме само своите права, шуку, најнапред, да ја бараме Божјата правда - преку грижата за ближните.

Во православној предание, Велиден се нарекува и крсто-воскресен празник, зашто без Крст - нема Воскресение! А нашиот крст е шокму шок подвиг преку кој ја добиваме љубовта. Крстој не учи на доброволна жртва заради љубовта кон Бога и кон ближните. И секој христијанин, живеејќи во Црквата и учествувајќи во Светите тајни и во подвигој на љубовта, ја надминува смртта и уште отсега, уште овде, потчинува да го живее воскресението.

Еве, и свети Ѓорѓи Крашовски (+1515), маченикот од нашиот род, кој пострада шокму пред петстотини години бранејќи ја висштината за Крстој и Воскресението, е потврда за вечните

вредности на жрвата и љубовта кон Бога. И во име на таа богодарувана висшина, пред 70 години, во Скопје, учесниците на Првиот црковно - народен собор, како претставници на свештенството и верниот народ, побараа да воскресне и да продолжи да живее древната Охридска архиепископија како Македонска православна црква. И, со Божја помош, еве, така и би!

Возљубени чеда на Мајката Македонска православна црква, Радосната веси за Христовото Воскресение влева силна надеж: што е победен најголемиот непријател - смртта, тогаш можат да бидат надминати и сите меѓусебни судири и недоразбирања. Воскреснајќиот Господ постојано крекува и поттигнува, а особено кога ќе се појават шешки и пресудни предизвици. Општа, животој добива смисла само преку делата на љубовта и верата во воскресението. А тоа е постојаната радост, која не може да ја поимат никакви неволји и животи проблеми. Конечно, ако веруваме дека Исус умре и воскресна, тогаш оние кои веруваат во Него, Бог ќе ги чува и ќе ги прivede кон Него, вели апостолот Павле (св. 1 Сол. 4, 14). Честитојќи ви го Празникот над празниците, и вам во Република Македонија и на Македонците раселени по светот, молишно посакуваме сите да се удостоиме да живееме во радости на Воскреснајќиот Господ, и секојдневно во нашиот живот да преминуваме од грев кон добротел, од безизлез во надеж, од смрт во живот!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ
† СТЕФАН

со членовите на Светиот архиепископски синод на Македонската православна црква

- † ПЕТАР, Митрополит Преспанско - мелагониски и администратор Австралско - новозеландски
- † ТИМОТЕЈ, Митрополит Дебарско - кичевски
- † НАУМ, Митрополит Сирмијски
- † АГАТАНГЕЛ, Митрополит Повардарски
- † МЕТОДИЈ, Митрополит Американско - канадски
- † ПИМЕН, Митрополит Европски
- † ИЛАРИОН, Митрополит Брегалнички
- † ЈОСИФ, Митрополит Тешовско - гостиварски
- † ЈОСИФ, Митрополит Кумановско - осоговски
- † ГОРАЗД, поранешен Митрополит Европски
- † КЛИМЕНТ, Епископ Хераклејски

На Велиден, 2015 Светиот Господово

Јосиф, Митрополиџ теџовско-госпиварски

Возљубени чеда во воскреснаџиоџ Бог,

Христџовоџ воскресение е крунаџа на Божјаџа џромисла за човекоџ и свеџиоџ. Зашџио, во мигџи кога Христџос воскресна, смрџиџа ја џбеди, нџ ослободи од роџсџивоџ на гревџи и ни ги оџвори враџиџе на Небесноџ Царсџиво. Со џџа нџ наџрави Свои браќа и синови на Севишниџи.

Зџџџа и се вели: „Христџовоџ воскресение е деноџ шџио е смисла на сиџе денови, Деноџ шџио му дава значење на нашеџи џсџџење, Деноџ шџио го оџравдува нашеџи создавање, Деноџ шџио ја осмислува сеџа наша иднина, Деноџ над деновиџе!“

Зџџџа и џеџ на Велигден Свеџаџа Црква: Овој ден го создаде Госџод, да се радуваме и веселиме во него.

Вџрочем, зошџио Бог сџџана човек и зошџио џре-
баше да воскресне? Не само заради нашаџа гревовносџи,
џџуку и заради нашеџи освеџување, за да ги вклучи сиџе
асџекџи на нашиџи џаднаџ живџи во висџинскиџи
живџи, оној шџио никогаш не знае за смрџи (В. Лоски). По
воскресениџио Христџово, смрџиџа е обезличена и обесси-
лена. На оние шџио се исџолнеџи со вера и џубов кон чове-
коџубивниџи Госџод, гробоџи веќе не им е џаџковина, џџуку
е џремџн кон вечнџио живеалиџиџе; за нив упокојувањеџио
не е веќе крај на живџиџи, џџуку е џочџџок на вечнаџа

заедница со Бога. Само Христџос е лекоџ од заразаџа на
гревоџи и само џџе шџио се хранаџи со живџиџи Госџод,
всушносџи, се хранаџи со Живџиџи, зашџио разбирааџи и
гледааџи дека е висџинџио Госџодовџио веџување: Кој го
јаде Моеџио Тело и ја џџе Мојаџа Крв, има живџи вечен и
Јас ќе го воскреснам во џоследниџи ден... (Јован 6, 54). Ток-
му зџџџа извикува свеџиџи аџсџџол Павле: О, смрџи, каде
џџи е осџлоџио? Пеколу, каде џџи е џџриумфоџи? Победаџа ја
џџрогџџа смрџиџа! (1 Кор 15, 54-55)

Возљубени чеда,

Во секој ден од нашиџи живџи да ја џрославуваме
најголемаџа џбеда во исџџџијаџа на чџвешџивоџи, џбе-
даџа над смрџиџа и гревџи, да го славиме воскресениџио
на нашиџи Госџод. Да ја исџоведаме и живееме својаџа
џравославна вера и да ја сакаме и џочџџуваме својаџа
Црква, која, како најнежна и најгрижлива мајка, нџ џови-
кува: Дојдеџе сиџе вие, браќа и сесџџри, кои се џлаџиџе
од смрџиџа и џрисџџаџеџе кон Христџа воскреснаџиџи
и воскресџиџелоџи, и Тој ќе ве ослободи! Дојдеџе сиџе вие
шџио живееџе џод срамоџи на своџиџе џајни и јавни грев-
ови, дојдеџе џоблиску до живџиџи Извор, кој сџ омива и
очисџува! Присџџаџеџе и сиџе вие кои бараџе здравје,
сила, убавина и радџсџи! Еве, воскреснаџиџи Христџос е
најбогаџиџи извор на сеџи џџа!

Исџџаќајќи ви го нашиџи благослов, вам, возљубе-
ни чеда на Теџовско-госпиварскаџа еџархија џри Маке-
донскаџа џравославна црква, џосакуваме да ги дочекаме
и џрославиме велигденскиџе џразнувања со воскресенска
духовна радџсџи и меџусебна џубов и единсџиво.

ХРИСТОС ВОСКРЕСНА!

Преп.Кирил Пејчиновиќ како досџојно да се пречека Христџовоџо Воскресение

Еџе, христџиани и браќа мои, како џребетџ да се гоџовимо за векилиј ден, да се гоџовимо душевно а не џелесно, џако гоџовеки се да се исповедамо на духовника, зере духовник има власџ, изин оџ Христџа Бога, малиџе неџџо грехове џџо се чинаџ свакиј сахатџ, свакиј час, и сме ги заборавиле у не ги паметџуемо, да ги кажемо на духовника, и џија може да се просџатџ со молиџва џџо ќе џи гу чаџиџ исповедникоџ - и на велиј ден можеш досџојно да се причесџиш, досџојно да празнуеш, досџојно да се веселиш, досџојно и духовно да се радуеш, заџџо велиџ пророк во псалом 117, сџих 24: „Сеј ден егоже соџвори Господ, возрадуемсја и возвеселимсја во он.“ Во исџина велиџ - џој ден радосен ден, ама кој да се радуваџ, дали христџиани или кој годер чоек?

Ала елем христџиани ќе се радуваатџ, а којгодер не, ишала џија џџо веруатџ во Христџа: распјаџие плакале во воскресение ќе се радуваатџ. За них пишетџ псалџир: „Вечер водовориџсја плач изауџра радосџ“. Нихна еџ радосџ - на великиј пейок кој благодарил Христџа распјаџаго, за ни кој не јал леб на великиј поџок и велика субоџа, оба дни, чак спроџи велик ден навечер мало сух лебец, колку да се поџкрепитџ, зере спроџи велик ден сва ноќ ќе сџоиџ у црква, заради (да) не ослаби ноќџа. Тако кој почесџи распјаџие во великиј пейок и погребение во велику суббоџу, и се исповедал, и се покајал, и досџојно се причесџил, џој досџојно може да празнуетџ и досџојно можетџ да се радуетџ, и џому чоек пишетџ: вечер водвориџсја плач и зауџра радосџ.

А џија џџо не се исповедуатџ, не веруатџ свјаџое исповедание, и џо џаинсџво свјаџија цркви, и во вел киј пейок и велика суббоџа јадеџ масло и пиеџ вино, оџ каде Христџа Сина Божија хабер немаџ, џој како можетџ да се радуатџ? Не ишала! Негова радосџ плач вечниј, за него пишетџ псалом 67: „Да воскреснетџ Бог и распџочаџсја врази его“ и паки: „Јако исчезаетџ дим, да исчезнутџ џако, да погибнутџ грешници оџ лица слова божија, судија живим и мерџвим и царја царсџвија небеснаго.“ Еџо како пишетџ, христџиани мои, џија оба псалма, на воскресение Христџово чаџатџ се. Кој во кое дело се наоѓатџ, џој џоја ќе земетџ. Христџанин кој исповедуетџ крешџение, причашџение, исповедание, распјаџие, погребение, воскресение, вознесение и сошесџвие Свјаџаго Духа и вџорое пришесџвие и судилиџџе Христџово, џој досџојно празнуетџ и досџојно радуетџсја, и џако да се сбудетџ всем правоелавним христџианом и нам џџо слушамо овое поучение божесџвенное, молиџвами пречисџија Богородици и всек свјаџих, амин.

Во Ашина се здобил со гимназиско образование и завршил Богословски факултет, но штио заминувал во

Поради зависѝ бил наклевеѝен ѝред Александрискиѝ ѝаѝријарх од своѝѝе браќа клирици за среброљубие и корисѝољубие и за други дела кои не ги извршил. Заѝоа бил ѝроѝеран од Александрискаѝа ѝаѝријаршија, а му бил оѝѝавен еѝискоѝскиѝ чин. Доаѓа во Грција, каде шѝо ѝоминува многу ѝежок и маченички ѝериод од своѝѝ живоѝ. Бидејќи немал своја еѝархија, богослужел и ѝроѝо-веднал ѝаму каде шѝо месниѝ еѝискоѝ ќе му дозволен. Со своѝѝо огромно смирение и ѝубов, ги надминал искушенијаѝа ѝредизвикани од неѝраведноѝо ѝроѝерување и скиѝничкиѝ живоѝ. Подоцна бил ѝосѝавен за управник на Ризириеваѝа богословија. Во 1904 година, со ѝомош на своѝѝе духовни чеда, основал женски оѝшѝожиѝелен манаѝиѝр. Во 1908 година ѝоднел оѝѝавка од функцијаѝа управѝѝел на Богословијаѝа, за да дојде во манаѝиѝроѝѝ, каде шѝо живеел како духовник и свешѝѝенослужѝѝел, ѝредавајќи се целосно на монашкиѝо ѝодвиг. Таму го ѝоминува оѝѝаѝокоѝо од живоѝѝоѝ во молиѝва, ѝихување и ѝелесен ѝѝруд. Наѝишал многу богословски и ѝоучни дела, како и ѝесни ѝосвешѝени на Свеѝа Троица, Хрисѝа и на Пресвеѝа Богородица, меѓу кои е и химнаѝа на Пресвеѝа Богородица, оѝшѝо ѝознаѝаѝа „Свеѝа Девојко“ („Агни Парѝене)”. Се упокоил во Госѝода на 9 ноември 1920 година. По него-воѝо упокојување, Госѝод го ѝрославил својѝѝ ѝраведник. Оној кој скиѝаше и беше ѝонижен, сега сѝана ѝрославен. Мошѝѝѝе на свеѝи Некѝариј долго време биле неѝру-лежни, а ѝо некое време се расѝаднале ѝо Божја ѝромисла. Исѝѝѝе се благоухани, чудоѝворни и мироѝочиви. Денес Егина е месѝо каде шѝо секојдневно доаѓааѝ ѝјадници ѝоклоници, кои се исцелувааѝ од своѝѝе болесѝи и сѝра-дања ѝо молиѝвиѝе на свеѝи Некѝариј Егински. Она шѝо им дава сила на монахињѝѝе во манаѝиѝроѝѝ да го издржаѝ ѝешкиѝо ѝѝруд од ѝјаднициѝѝе ѝосеѝѝѝели, е радостиа која доаѓа од бројниѝе исцелувања ѝо молиѝвиѝе на свеѝи Некѝариј Егински. Неодамна Александрискаѝа ѝаѝријаршија, ѝо речиси 100 години, се извини на свеѝи Некѝариј Егински ѝоради неѝраведноѝо ѝроѝерување.

Тройар глас 1-ви:
 На Силиврија род и на Егина ѱазиѿел, во
 ѿоследниѿе времениѿа јавениоѿи висѿин-
 ски ѿријаѿел на доблесѿа, Некѿариј, да
 го ѿочиѿуваме верни како боговдахновен
 служиѿел Хрисѿов, кој извира исцеленија
 секакви на оние кои благочесѿиво го ѿови-
 кувааѿи. Слава на Хрисѿа, Кој ѿебе ѿе
 ѿрослави, слава на Оној, Кој чудоѿворец ѿе
 најрави, слава на Оној, Кој ѿреку ѿебе на
 сиѿе им дава исцеленија.

По неговиѿе свеѿи молиѿви,
 Госѿод да нѐ ѿомилува!

A close-up photograph of a highly ornate, silver-colored metal hanging ornament, possibly a ceremonial vessel or lamp. The object features intricate carvings, including floral and foliate motifs, and a green glass stopper at the top. It is suspended by a chain. The background shows other similar objects and architectural details, suggesting a museum or a place of historical significance.

10

Всушност, доколку подразислиме и доколку ги анализираме многубројните чуда Христови, ќе забележиме дека Он секогаш, на оние кои биле болни и му пристиаувале со вера, им дарувал телесни здравје, но и прошка на гревовите, со совет да не грешат повеќе (види пример: Марко 2, 3-12). Всушност, искусните во живојот знаат дека гревовите на душата предизвикуваат внатрешно татнење кај човекот, што неретко се манифестира преку некое телесно заболување. Од тие причини, доколку сакаме да ја доловиме смислата и висшинската делотворност на Божјите лекариства, кои ни се дадени во светиите тајни, Елеосветување би требало да го извршуваме заедно со светиата тајна Исход и светиата тајна Причест. Посебно од причини што оваа света тајна, како што посочува и самиот апостол Јаков, се извршува над православни христијани кои се болни. Всушност, само на тој начин болниот ќе добие прошка на гревовите, ќе се соедини со телото и крвта Христови и ќе добие благодатни предиспозиции и за телесно здравје.

Вршилел на светиата Тајна ЕЛЕОСВЕТУВАЊЕ

Според зборовите на свети апостол Јаков, оваа света тајна треба да ја извршуваат повеќе свештеници. Според воспоставената традиција на Црквата, би требало да бидат седум свештеници. Но во состојба на неможност, бројот на свештениците би можел да биде и помал, а во крајна и вонредна ситуација би можел да ја изврши и само еден свештеник. Вршилел на оваа света тајна е, секако, и епископот. Чинот на Елеосветувањето има и соборен карактер, така што тајната може да се изврши и во Божјот храм, но и во дома на болниот христијанин, во присуство на неговите најблиски.

Секако, доколку на Елеосветување претходи служење на светиата тајна Исход, тогаш ќе мора да се зајаци и дискретност, својствена за чинот на исходување на гревовите. Во Светото Писмо на Стариот завет читаме дека кога Бог се помири со луѓето, то тојот на земјата, на Ное, во коработ, му го испрати гулабот со разлисено маслиново гранче во клунот, со што беше означен крајот на тој настан (види: 1. Мој.

8, 1). Но и во Христовата приказна за милосливниот Самарјанин, се вели дека повредениот Евреин, кому разбојниците му направиле рани, пресретнувајќи го на патот за Ерихон, бил лекуван со помачкување на телото со маслиново масло и со вино (види: Лука 10, 30 – 37). Оттаму, сама то себе се наметнува и идејата, доколку е можно, чинот на Елеосветувањето да се направи со маслиново, а не со сончогледово масло. Во светиата тајна Исход се случува поминување на човекот со Бога и неговата света Црква.

Што е потребно за извршување на светиата тајна Елеосветување?

За да може да се изврши чинот на Елеосветувањето, потребно е да се има сад со чист елеј, пригоден за од него

да се направи кандило, тоа црвено вино, како симбол на крвта Христова, сад со иченично брашно или иченица, како симбол на нашето воскресение во Христа, седум црковни свеќи и гранчиња за правене на помазка за болниот (или соодветна четка), Евангелие и крст. Чинот на тајната се состои од молебен дел, момент на осветување на маслото и помачкување на болниот со осветеното масло. При извршувањето на чинот

на Елеосветувањето, се читаат соодветни ислами и молиствословија, како и моливта за осветување на елејот, која гласи: „Господи, Кој со Својата милост и милосрдие ги лекуваш слабостите на нашите души и тела, Ти Самиот, Владико, освети го овој елеј, за да им биде за исцеление на оние што се помазуваат од него, и за надминување на секакво страдање, телесна и душевна нечистотија и секакво зло, та и во ова да се прослави Твоео пресвето име, на Отцот и Синот и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови. Амин“. Оваа моливта, задолжително треба да ја прочитаме секој од свештениците, служители на тајната. Исто така, тогаш се еат и пројари на Господ Исус Христос, Пресвета Богородица, на свети апостол Јаков и пројарите на други светители, кои во овозем-

ниот живот биле лекари и, меѓу друго, лекувале болни во име на Христос Бога, меѓу кои се свештениците Козма и Дамјан, свети великомаченик Пантелејмон и др. Истото така, се ие и пројарот на свештенолост - заштитник на домој на болниот и пројариите на други свештеници

Пред самиот крај свештениците врз главата на болниот ги поставуваат своите епитрахили. Над главата на болниот, најчестариот и хиротонија го поставува својот Евангелие, кое е отворено и со текстови е свршено надолу. Евангелието го придржуваат другиите свештеници со левата рака,

прими ги со Својото обично човекољубие, презирајќи ги сите негови (нејзини) прегрешенија. Зашто Ти си нашиот Бог, Кој си заведе седумдесеттиот и седум да им прошиваме на оние што паѓаат во гревови, бидејќи какво е Твоео величие, такава е и Твојата милост; Тебе Ти прилега се-

ио избор. Пошто се читаат седумте јоучни четива од книгата Апостол, седумте евангелски четива, според свештениците апостоли и евангелисти Матеј и Лука, како и седумте моливи, во кои свештениците се молат болниот да најде милост пред Бога, да добие исцелување од болеста и да се крене од болничкото легло. По секое прочитано евангелско четиво, при кажувањето на моливајќи: „Оче свети, Лекару на душиите и телата, Кој си Го испратил Твојот Единороден Син – Господ наш Исус Христос, Кој лекува секаква болест и Кој од смрт избавува, исцели го и Твоео чедо (се кажува име на болниот) од телесна и душевна немоќ, и оживи го со благодатта на Христос Твој“. Значи, при кажувањето на зборовите „исцели го Твоео чедо“, секој од свештениците, со помош на гранче или четка го помачкува болниот на челото, ноздриите, устата, образите, градите и рацете од двете страни.

Иејќи живко: „Господи помилуј“. За тоа време, најчестариот свештеник ја чита моливајќи: „Цару свети, милосрден и многумилослив, Господи Исусе Христие, Сине и Слово на живиот Бог, Кој не ја сакаш смртта на грешниот, но да се обрати и да биде жив; не ја полагам мојата грешна рака на овој што при тебе дошол (или дошла) во гревови и проси од Тебе, преку нас, просување на гревовите, но Твојата мокна и силна рака, која е во ова свето Евангелие, што моите браќа сослужиле го држат отворено врз главата на Твоео чедо (се кажува име на болниот) и се молам со нив и го просам Твоео милосливо и незлобиво човекољубие, Боже, Спасителу наш, Кој си му дарувал просување на пророкот Нафан, на покајаниот за своите гревови – Давид, и си ја примил покајната молива на Манасија, Ти Самиот и ова Твое чедо (се кажува име на болниот), кое се кае за своите согрешенија,

каква слава, чест и поклонење, сега, секогаш и во вечни векови. Амин“.

Светата тајна Елеосветање, како што веќе спомнавме, е свештено чинодејствие што се извршува само над болни членови на Црквата. Во период на едно разболување, оваа света тајна се служи само еднаш. Но доколку верниот, кој е претходното елеомазание оздравел, со текот на времето повторно се разболел, секако, дека може повторно да ги повика свештениците црковни да се помолат над него, за негово исцеление. Мораме да најоменеме дека според преданието на Црквата, оваа света тајна се служи и соборно во Црквата и над сосема здрави личности, и тоа на Велики четврток и на Велика сабота. Во таа прилика, но и во други, оваа света тајна се служи заедно со чинот Мало осветување на вода.

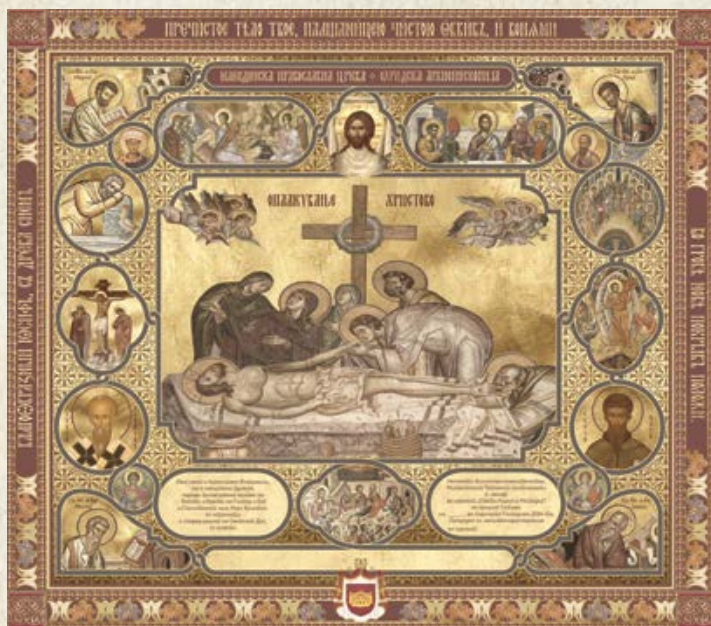

Толкување на Светаата Литургија во делови

ЛИТУРГИЈА НА ОГЛАСЕНИТЕ

Вториот дел од светаата Литургија е наречен Литургија на огласениите, поради својот поутиелен карактер. На овој дел од Литургијата, кога се читаат делови од Светото Писмо, можеле да присуствуваат огласениите, односно некрстениите, бидејќи се поучувале во висиниите на верата. Литургијата на огласениите започнува веднаш по завршењето на Проскомидијата.

Свештеникот застапува пред светаата црква и, откако ќе ја каже молива „Цару Небесен...“, возгласува „Благословено е царството на Оцеот и Синој и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови.“ Додека го говори овој возглас, прави крст со Евангелието врз собраниот антиминс (Антиминсот е четириаголно платно, на кое е насликано погребението Христово, во горниот дел се сошени мошти од светиотел, а во долниот дел е

Антиминс

пошитој на епископот. Без антиминс не може да се служи Литургија, додека со антиминс, во вонредни околности Литургија може да се служи секаде). Овој возглас е свечен почиток на Литургијата, кој по својот карактер е славословие, кое ни укажува на тоа дека во Литургијата ни се открива, се разбира, колку што можеме да ја примиме и разбереме тајната на Света Троица, и дека црковната служба не упатува на Царството Небесно, како цел на нашето постоење и живеење. Свети Никола Кавасила, објаснувајќи го овој возглас вели: „Така свеште-

никот ја започнува Литургијата, започна што луѓето, преку овој почиток на Господа, јасно разбрале дека Бог е во Три Лица. Всушност, сè што се извршува на светаата Литургија, претставува воведување во тајната на овој почиток Христово. Оттаму, било потребно во самиот почиток, на оваа служба, да заблесне и да се објави Света Троица.“ Почејќиот крст со Евангелието врз светиот антиминс, пак, ни укажува дека Евангелието е проповед на благата вест, која е упатува низ целиот свет, и преку која сите народи се повикани на спасение.

По овој свечен почиток на Литургијата, следува големата екшенија. Во оваа екшенија се произнесуваат пошитоите прозби, кои се однесуваат на заедничките потреби на црковната заедница. Екшениите се, всушност, повик на молива, кој свештеникот или факоникот упатува кон присутниот народ. На секој повик на молива за одредена потреба, народот се моли со: „Господи помилуј“. Оваа екшенија уште се нарекува и Мирна екшенија, бидејќи започнува со прозбата „Во мир на Господа да се помолиме“. Светиот Никола Кавасила вели дека за да застапуваме на молива и нашата молива да биде примена од Бога, треба да имаме мир, а мирот подразбира да сме се покајале и да имаме мир со Бога, да имаме мир со ближниот, односно со никого да не сме во непријателски односи, да сме задоволни со целата наша лична животна ситуација, односно да сме смирен и предадени на Божјата волја. Во големата екшенија се молиме за небесен мир, за мир во целиот свет, за благосостојба на светиите Божји цркви, за архиерејот, свештениците, факоникот и за сит клир, за благойворен воздух, за изобилие на земни плодови, за мирни времиња, за градој, за војска и народот, за оние кои патуваат, боледуваат и страдаат... Екшенијата завршува со сјомнувањето на Пресвета Богородица и сите свети и со повикот на свештеникот сит свој живот на Христа Бога да го предадеме, што ќе можеме да го направиме, секајќи се како светиотел и Пресвета Богородица го достигнаа тоа. При тоа, ги просиме нивните моливи за и ние да се удостоиме за таков живот. По тоа доаѓа првата антифонската молива и возгласот „За што Тебе Ти прилега секоја слава, чест и поклонење на Оцеот и Синој и Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови“, по што народот одговара „Амин“. Сите моливи и екшенији завршуваат со возглас, во кој се прославува Единот Бог во Три Лица. Всушност, возгласот и одговорот на него од страна на народот со „Амин“, е печат на моливата.

По ова се пеат антифоните кои се нарекуваат

ѿака ѿоради ѿоа шѿо имало две ѿевници, еднаѿа од леваѿа сѿрана, а еднаѿа од деснаѿа сѿрана на солеѿа. Еден сѿиѿх ѿеела еднаѿа ѿевница, а другиоѿ сѿиѿх го ѿеела другаѿа ѿевница. Последниоѿ, ѿак, сѿиѿх го ѿееле двеѿе ѿевници заедно. Најчесѿо се ѿее анѿифоноѿ „По молиѿвиѿе на Богородица Сѿасиѿелу сѿаси нѣ“, ѿри шѿо се чиѿааѿ сѿиѿхови од ѿсалмиѿе кои се ѿредвидени сѿоред ѿиѿиѿкоѿ. Во неделиѿе е ѿреѿорачано да се ѿее целиоѿ тоз ѿсалм, кој ѿочнува со зборовиѿе „Благословувај Го душо моја Госѿода“. За ѿразнициѿе се ѿредвидени ѿосебни анѿифони. Денес, најчесѿо, сѣ се ѿее на една ѿевница, и анѿифонскоѿ ѿеење на две ѿевници реѿко каде се ѿраѿиѿкува.

По ова доаѓа Малаѿа екѿенија која е краѿен дел од Големаѿа екѿенија. Ја содржи ѿрваѿа и ѿоследниѿе две ѿрозби на Големаѿа екѿенија, кога се молиме Бог да нѣ зашѿиѿи со Својаѿа благодаѿи и ја сѿомнуваме Пресвета Богородица и сиѿе свеѿиѿи. По ова доаѓа виѿораѿа анѿифонска молиѿва, со возгласоѿ „Зашѿо ѿвоја е власѿа и царсѿивоѿо и силаѿа и славаѿа, на Оѿецоѿ и Синоѿи и Свеѿиоѿи Дух, и сега и секогаш и во вечни векови“. На Лиѿургѿјаѿа има ѿри анѿифонски молиѿви, колку шѿо има и анѿифони, кои се чиѿааѿ нейосредно ѿред возгласоѿ, ѿред анѿифониѿе. При ѿоа свешѿеникоѿ се моли за благолеѿиѿе на храмоѿ, за оние шѿо ја ѿубаѿа убавинаѿа на Божѿиоѿ дом, за иѿолнување на заедничѿиѿе молиѿвени ѿрозби, за оние шѿо се молаѿи иѿин. На виѿориоѿ анѿифон ѿриѿаѿи се ѿее „Сѿаси нѣ, Сине Божѿи, нас коишѿо Ти ѿееме Алилуја“, со одговараѿкиоѿ сѿиѿх од ѿсалмиѿе, ѿо шѿо се ѿее „Единороден Сине Божѿи“, химна која во богослужбена упоѿреба ја вовел Јусѿинијан некаде околу VI век, а која го восѿева Единородниоѿ Син Божѿи,

Кој заради нас се воѿлоѿил и неизменливо се вочовечил, иако е Еден од Иѿосѿасиѿе на Свеѿа Троица.

По виѿораѿа Мала екѿенија, ѿреѿаѿа анѿифонска молиѿва и возгласоѿ „Зошѿо си Благ и Човекољубив Бог, и ние ѿебе слава Ти вознесуваме на Оѿецоѿи и Синоѿи и Свеѿиоѿи Дух, сега и секогаш и во вечни векови“ и ѿѿврдаѿа од народоѿ, на ѿреѿиоѿи анѿифон се ѿеаѿ блаженсѿиваѿа или на Госѿодовиѿе ѿразници се ѿее ѿроѿароѿи со сѿиѿхови од ѿсалмиѿе. Овој ѿрв воведен анѿифонски дел од Лиѿургѿјаѿа, всушностѿ, нѣ ѿѿсеѿува на воѿлоѿувањеѿо Хрисѿово, Неговоѿо раѓање и доаѓање во свеѿиоѿи и Неговаѿа ѿроѿовед на земјаѿа. Всушностѿ, и блаженсѿиваѿа се ѿѿсеѿување на ѿаа ѿроѿовед, а се чиѿааѿ во комбинаѿија на соодвеѿни ѿроѿари од Минеѿоѿи или Окѿиѿихоѿи. Блаженсѿиваѿа ни укажувааѿ на ѿоа и какви добродетели ѿреба да сѿекнуваме за да се удоѿѿѿѿе со богоѿознание.

На крајоѿи од ѿреѿиоѿи анѿифон, кога ќе заѿочне ѿеењеѿо на „Слава и сега...“, заѿочнува малиоѿи вход. Свешѿеникоѿ го зема Евангелиѿе во раѿеѿи, е му го дава на ѿаконоѿи, кој го ѿрифаќа со орароѿи, а доколку нема ѿакон, го зема самиоѿи свешѿеник, се ѿоклонувааѿ ѿред ѿресѿолоѿи, на сиѿе сѿрани на свеѿаѿа ѿрѿеза и кон жрѿивеникоѿи, ѿа излегувааѿ низ јужнаѿа враѿа. Доколку има ѿовеќе свешѿенослужѿители, сиѿе излегувааѿ на малиоѿи вход. Свешѿеникоѿи, на срединаѿа од храмоѿ ја говори молиѿваѿа на входиѿи „Госѿоди, Кој си восѿановил небесни чинови“, во која се моли овој вход да биде вход на кој ќе сослужувааѿ свеѿиѿе ангели, го целива Евангелиѿе, благословува со ракаѿа накај иѿѿок, велејќи „Благословен е входиѿи на Твоѿиѿе свеѿиѿи ѿосѿѿѿано и сега и секогаш и во

вечни векови. Амин“, њо шїо оди ѓред царскиїе двери и возгласува: „Премудросї ѓросїум“. Со ѓоа ги ѓовикува верниїе да засїанай исїравено и со особено внимание. Доколку има ѓакон, ѓој оди ѓред царскиїе двери, а свешїеникої осїанува на срединаїа на храмої, ѓа ѓоїоа влегува во свешїої оїїар. Малиої вход, во симболичка смисла ја означува Хрисїоваїа ѓроївед во свешїої, Хрисїовгоїо ѓојавување во свешїої, бидејќи благаїа весї Хрисїова е зайшана во Евангелиеїо, кое се носи на малиої вход, но во конкретна смисла ѓоа ѓреїсїавува свечено влегување на свешїенослужїиїе на возвишеноїо место во оїїарої, за да извршаї служба Божја.

Во ѓрвиїе векови од хрисїијансївоїо, Лиїургијаїа зайочнувала со малиої вход, бидејќи анїифонскиої дел не бил дел од Лиїургијаїа, ѓуку дел од ѓроцесијаїа на ѓречекување на архиерејої, кој свечено влегувал во оїїарої, со носење на Евангелиеїо ѓред него. Подоцна, со оглед дека анїифонскиої дел сїанал дел од Лиїургијаїа, малиої вход место доїгогашнаїа ѓракиїка да зайочнува однадвор, ѓочнал да зайочнува од самиої оїїар, со изнесување на Евангелиеїо и негово ѓовїорно враќање во оїїарої. Но и денес се задржала ѓракиїкаїа, кога служи архиереј ѓој да не учесїува во анїифонскиої дел од Лиїургијаїа, но до малиої вход седи на ейискоїскиої ѓрон во срединаїа на храмої. По входої се ѓеаї дневниїе ѓроїари и кондаци, ѓроїарої и кондакої на храмої и богородичен. Троїариїе и кондациїе ги ѓееме за да ги ѓрославиме и да им оддадеме ѓочїи на свешїиїелиїе, кои ги ѓразнуваме во ѓој ден и на свешїиїелиїе на кој е ѓосвешїен храмої, но и да се ѓоїїиїкнеме да размислуваме дека Хрисїоваїа ѓроївед на земјаїа не е нейлодоїворна, бидејќи ѓаа ѓроївед ѓосїана жива и реализирана во живоїиїе на свешїиїелиїе и маченициїе. Свешїеникої ја говори молиїваїа на Трисвешїаїа ѓесна, во која се молиме Бог да го ѓрими ѓеенеїо од усїиїе на нас грешниїе, ѓо молиївиїе на Богородица и на сиїе свешїи, а завршува со возгласої „Зошїо си Свей, Боже наш...“, ѓо шїо зайочнува ѓеенеїо на Трисвешїаїа ѓесна, која гласи: „Свешїи Боже, Свешїи Креїки, Свешїи Бесмрїни ѓомилиуј нє“. Оваа ѓесна е создадена на ѓој начин шїо се ѓозаїмени зборовиїе на ангелиїе, кои ѓрикраїно Му ѓеаї на Бога: „Свей, Свей, Свей“, а се оїишани во книгаїа на ѓророкої Исаїа (6, 3), додека осїананиїе зборови: „Боже, Креїки, Бесмрїни“, му ѓриїагааї на ѓророк Давид. Сїојувањеїо на ѓрвиїе и вїориїе зборови со молиїваїа „ѓомилиуј нє“, е дело на Цркваїа, на која како дар и е дадено богоїознаниеїо на Триединиої Бог. Оваа ѓесна ја ѓее ѓевницаїа, но ја изговара и свешїеникої ѓред свешїаїа ѓрїеза во оїїарої. Во оваа ѓесна ја восїеваме Свешїа Троица, и ѓоединечно секоја Иїосїас, и целаїа Троица заедно.

По Трисвешїаїа ѓесна, доаѓа чиїањеїо на делови од Свешїоїо Писмо. Во ранаїа Црква, на Лиїургијаїа се чиїал и Сїариої и Новиої заветї. Денес се чиїа само Новиої заветї, и ѓоа зачало од Посланијаїа на свешїоїо аїосїол Павле и зачало од Евангелијаїа. Зачалоїо од Посланијаїа го чиїа чиїецої, или кој било хрисїијанин со благослов на свешїеникої кој ѓреїсїојаїелсїува. Евангелиеїо го чиїа свешїеникої или, ако има, ѓаконої. Во ранаїа Црква, ѓо чиїањеїо на Евангелиеїо, свешїеникої или ейискоїої држел беседа, во која го ѓолкувал ѓрочиїаноїо Евангелие. Денес, вообичаено, беседаїа се држи на крајої од Лиїургијаїа, но сє ушїе има храмови каде шїо се ѓракиїкува беседаїа да биде изговорена веднаш ѓо ѓрочиїаноїо Евангелие. Токму ѓоради чиїањеїо на Свешїоїо Писмо на Лиїургијаїа, свешїиїе оци Лиїургијаїа на огласениїе ја нарекувале ушїе и ѓричесїување со Словоїо, ѓрисоединување со Хрисїовоїо слово.

Веднаш ѓо Евангелиеїо се чиїа Сугубаїа екїенија, во која се молиме за ѓосебниїе ѓоїреби на членовиїе на црковнаїа заедница, но ѓаа содржи и ѓрозби шїо се ѓовїорување на ѓрозбиїе од Големаїа екїенија. На секоја ѓрозба од оваа екїенија, народої одговара со ѓирикраїно „Госїоди ѓомилиуј“.

По оваа екїенија, доаѓа екїенијаїа за огласениїе, во која ѓрезвиїерої ги ѓовикува огласениїе да се ѓомолаї на Госїода, ѓоїоа верниїе да се ѓомолаї за огласениїе, Госїод да ги ѓомилива, да ги огласи со Словоїо на висїинаїа, да им го оїкрие Евангелиеїо на ѓрвдаїа и да ги ѓрисоедини кон Својаїа соборна и аїосїолска Црква. Поїоа доаѓа и молиїваїа за огласениїе, во која свешїеникої моли Бог да ѓогледне на огласениїе раби, да ги удосїои со свешїо кршїение, со ѓросїување на гревовиїе и да ги соедини со Својаїа Црква. Молиїваїа завршува со возгласої „Та и ѓије со нас да го славаї Твоеїо ѓречесно и великолеїно име на Ошїецої и Синої и Свешїої Дух, сега и секогаш и во вечни векови. Амин“. За време на екїенијаїа на огласениїе, свешїеникої го развива анїиминсої, бидејќи на него ќе биде ѓринесена бескрвнаїа Жрїива.

Во ранаїа Црква, огласениїе биле оние кои се ѓодгоїувале за свешїо кршїение. Бидејќи ѓреїежно се кршїевале возрасни луѓе, ѓије ѓоминувале низ ѓосебен ѓроцес на учење на вераїа, ѓа ѓоїоа биле кршїевани. По молиїваїа за огласениїе, свешїеникої ги ѓовикува да излезаї од храмої, бидејќи ѓајнаїа на Евхарисїијаїа, ѓреїворањеїо на даровиїе и ѓричесїувањеїо со нив, им доликувааї само на верниїе. По ова зайочнува ѓреїиоїо дел од Лиїургијаїа, ѓ.н. Лиїургијаїа на верниїе, кога свешїеникої ги ѓроизнесува двеїе молиїви на верниїе и се ѓодгоїува за ѓринесување на даровиїе. (ѓродолжува)

16

Во вѣторникоу се секаваме на ѧараболаѡта за десетѣише мудри и десетѣише неразумни девојки. Мудриѣише девојки ѧмаа елеј, односно добродетели и се удостоиоѧа да влезат во Царствоуто на Младоженецоу Христѣос, а оние кои немаа елеј, односно добродетели, осѣанаа надвор.

Во средаџа се секаваме на женаџа блудница, која на Хрисџоваџа глава го исџури мироџо. Исџурање миро е исџочен обичај, со кој некој се џодгоџивува да биде џогребан. Таа не сакајќи, водена од Свеџиоџи Дух, ги џредвесџи сџџрадањаџа Хрисови и Неговаџа смрџи. Поради џоа и џоради нејзиноџо џокајание, Госџод џ веџи дека каде и да се џроџоведа Евангелиеџо, ќе биде раскажувано во нејзин сџомен и во сџомен на џоа шџо џаа го најрави. Во овој моменџи, всушностџ Јуда, зайочнал да негодува, воден од среброџубие, дека џоа миро кое е исџурено врз Хрисџоваџа глава, можело да се џродаде, а џариџе да се искорисџиџи за сиромасиџе. Но Евангелиеџо ни оџкрива дека не му беше нему грижа за сиромасиџе, џуку го имаше ковчеџеџо со џари кај себе и крадеше од него.

Во овој ден се подготвува и свештаџа Причестџа за болни, а во џовекеџио храмови џосџио и џраќџиџа да се врши Елеосвешџиение џо Лиџурѓиџаџа. Негдеќа џосџио и џраќџиџа на крајџи од Лиџурѓиџаџа, џо Задамовнаџа молиџва, архиерејџи да им ги мие џозеџи на свешџиенициџи, или архиеџискоџи или џаџриџархоџи, како шџио е во Ерусалимската џрќва, да им ги нозеџи на осџананаџиџи архиереџи, сџоред џримерџи на Хрисџиос коѓа им ги изми нозеџи на Своџиџи аџосџиоли, со шџио се џоќаќа Неговоџио големо смирение, кое е израз на крајна џубов.

Вечериѡа на Велики четиврѡок се богослужи Уштренаѡа од следниѡи ден, односно Велики ѡетиѡок. Оваа служба се нарекува служба на сиасиѡиелниѡе Христиѡови сиѡрадања, кога се чиѡааѡи ѡ.н. дванаесѡи сиѡрадални Евангелија, во кои се ѡиѡшани Христиѡовиѡе сиѡрадања, а меѓу Евангелијаѡа се ѡеаѡи соодвеѡиѡи аѡѡиѡфони. На срединаѡа од храмоѡи се изнесува иконаѡа со Христиѡовоѡо расѡеѡиѡе, односно крстиѡиѡи на кој е изобразен Расѡнаѡиѡиѡи Христиѡос. Тоа се моменѡи кога секоја човечка богољубива дуѡа, се ѡаѡажува,

На Велики четиврѣок си сѣмнуваме за Тајната вечера, за воспанувањето на Божествената евхаристија, за гејсиманската Христова молива, за предавството и фаќањето на Христа од страна на еврејските сѣареѣини. Иако овој ден е ден на сѣрадање, ден на Христова та душевна борба во Гејсиманската Градина, сѣако, е и празничен ден во кој Христос, заради нашето сѣасение, на Тајната вечера ја воспанови свѣта та тајна Причест. За тоа во овој ден е доушѣено да се служи ѣошѣолна Василиева литургија, која заѣочнува со Вечерна богослужба. По Литургијата се дозволува елѣј и вино на ѣриѣзата.

но и се радува, зашто Христовиће страдања се ђредворје
на Воскресеније Христово.

На Велики њејок си сјомнуваме за њресудања со која Понџиј Пилаџ Го осуди Христиа со расјнување на крси, за Неговања живоџојворна смрт и џогребениџо во новоџ гроб на Јосиф. Во овој ден не се служи никаква Лиџтургија. Науџро се служаџ Царскиџе часови, а веднаш џоџоа Вечерна. На Вечернања богослужба, за време чиџањџо на Евангелиџо, се собира Расџеџиџо, се внесува во свеџиџо џлџар и се џокрива со бела џкаенина, а на сџи-

ховниѣ сѣихири, на срединѣ на храмоу се изнесува ѿлашѣаницѣа, на која е насликано ѿелоу Христѣово како лежи безживоу, а околу Него се собрани свѣтиѣ аѿосѣоли и Неговаѣа Пречистѣа мајка. Истѣиоу ден, вечерѣа, се извршува службѣа на ѿелоу Христѣово, ѿришѣо се ѿеаѣ сѣаѣиѣ, ѿрекарни ѿесни со ѿриѣеви на ѿсалмиѣ, во кои се ѿеааѣ Христѣоваѣа смрѣи и сѣрадаѣа и Неговоу ѿогребение. По богослужбѣа, која завр-

рувааѣ црковно-богослужбениѣ ѿесноѿенија, но, истѣо ѿака, ова е деноу кога ја насеѣуваме воскреснаѣа радосѣи. Се служи Василиева лиѣургија со Вечерна богослужба, на која освен ѿриодскиѣ сѣихири, се ѿеаѣ и воскресни. Прокименоу на Алилуја, ѿо чѣѣаѣеѣ на аѿосѣолоу е, истѣо ѿака, воскресен. Со Великаѣа сабоѣа завршува Сѣрадалнаѣа седмица и ѿсѣанува ѿивкаѣа радосѣи во ѿресреѣ на Воскресениеу Христѣово. Госѣодовоу ѿело

шува со Големоу славословие, со ѿлашѣаницѣа се ѿрави ѿрикрајно обиколување на храмоу, шѣо го симболизира Христѣовоу ѿогребение и зајечѣувањеѣ на гробоу. На Велика сабоѣа си сѣомнуваме за ѿоа како Госѣод со ѿелоу беше во гробоу, а со душаѣа им ѿроѿоведаше на оние во адоу. Ова е деноу кога Госѣод е во гробоу и ѿоради ѿоа ѿреба да молчи секоја човечка ѿлоу, како шѣо збо-

се одмора во гробоу, а ние се одмораме во ѿресреѣ на големаѣа воскресна радосѣи. Вечерѣа се собира ѿлашѣаницѣа од срединѣа на храмоу, ѿо ѿѣслуженоу Мало ѿовечерие, и се ѿосѣавува на свѣтаѣа ѿриѣза, каде шѣо сѣио сѣ до Сѣасовден. По ова зајочнува воскреснаѣа богослужба, како шѣо е укажано во ѿиѣикоу.

Блажениот сѝарец Пајсиј (крсѝено име Арсениј Езнеидис), се родил на 25 јули 1924 година (по сѝар сѝил), во населбаѝа Фараса, во Каѝадокија (Мала Азија). При разменаѝа на население во 1924 година, како деѝе бил однесен во Грѝија. Неговиѝе родиѝели се населиле во граѝчеѝо Коница, каде шѝо идниот сѝарец израснал и сѝекнал основно образование. Ушѝе од деѝски години живеел како

Ойѿ како го ойслужил долгой кон ѿаайковинаѿа,
Арсениј сѿаийл на ѿаѿоѿ на монашѿвоѿо – кон шѿо се
сѿѿремел од дейсѿвоѿо. Ушѿе како лаик, ѿој доживувал
божесѿвени искусѿва од живоѿоѿ во Хрисѿта. А кога сѿа-
нал монах, особенаѿа благонаклоносѿ кон него од сѿѿрана
на свеѿиѿше, на Пресвеѿа Богородица и на Самоѿѿ Госѿод

ОГЛАВЛЕНИЕ

— сїанала сосем очигледна. Ошец Пајсіј се ѿдвизува на Свеїа Гора — Аїон, во манасїирої „Сїомїон“ во Коница и на Свеїаїа Гора на Синаї. Своїої живої го минува во їаїної, целосно доверуваїќ се на Бога, Кој им го їокажа на лугеїо Своєїо свеїїло. Многумина одеа кај сїарецої и наоѓале раководїтво и утеха, исцелување и мир за своїїе измачени души. Божесївенаяа љубов се їреїзлежала од освєїенаяа душа на сїарецої, сјаїої на божесївенаяа благодат зрачел од неговиої їреїодобен лик. Сїарец Пајсіј Свеїогорец їо цели денови, неуморно, ја исцелуваа болкаїа на лугеїо, шїреїќ околу себе божесївена утеха.

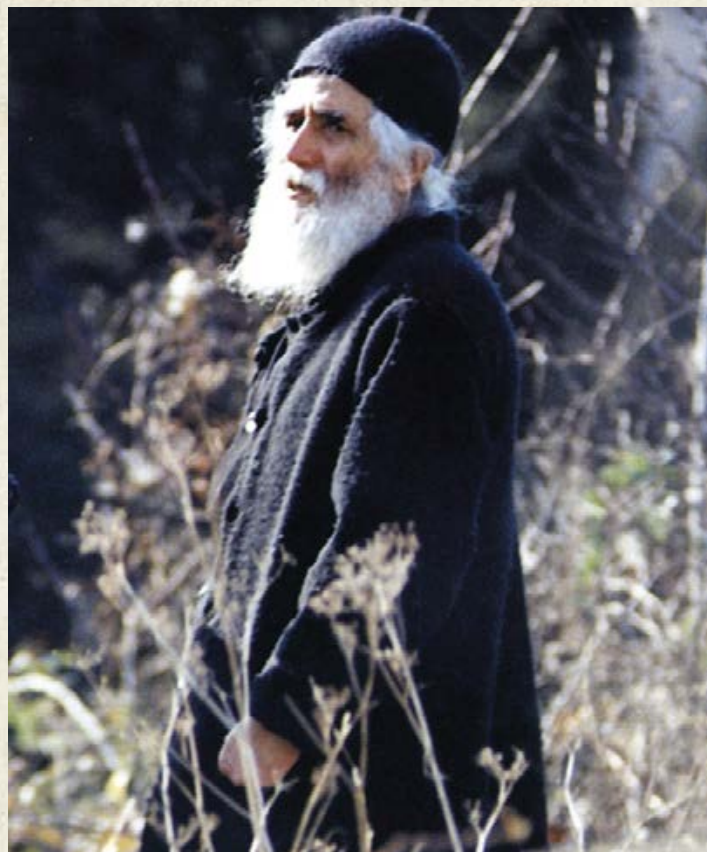
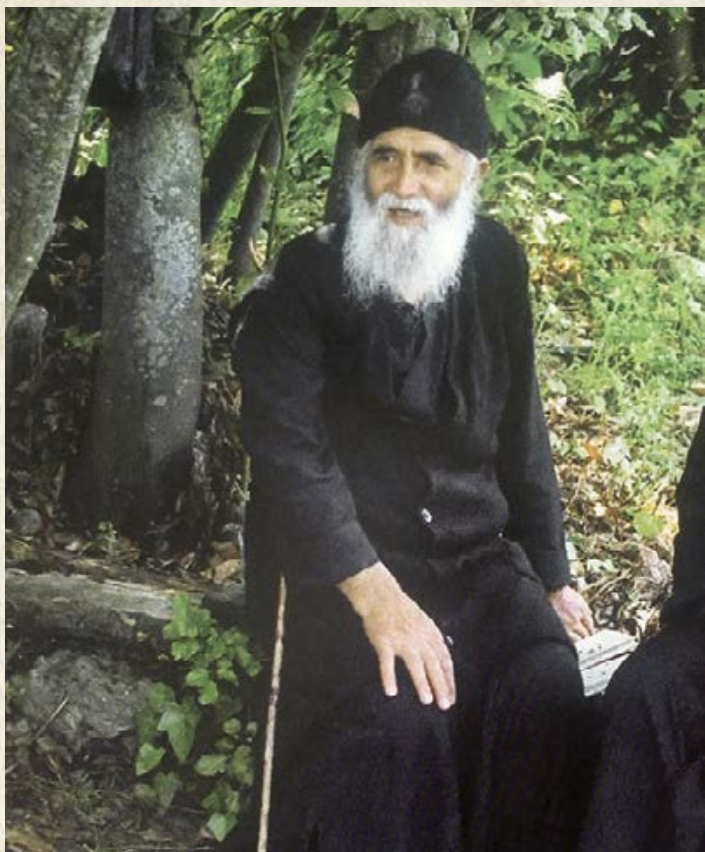
На 12 јули 1994 година (по граѓанскиот календар), по навистина маченичкиот страдања предизвикани од тешката болест од која се разболел, кој според зборовите на самиот синарец му донеле поголема полза, отколку подвижничкото делување во целиот дојтогашен живот, кој починал во Господа. Месно на неговиот блажен крај синарал манастирот „Свети Јован Богослов“, близу населбата Суриш, крај Солун. Бил погребан покрај олтарот на манастирскиот храм посветен на преподобен Арсениј Кападокиски.

Сѣмарец Пајсиј е еден од најпознатите современи православни духовници, кој добил дар на духовно раководство (т.н. сѣмаречество), чудотворство и прозорливост. И досега тој беше почитуван во целиот православен свет како светец, а во голем број храмови низ светот, има и негови икони и фрески.

Тро̋йар, глас 1:

Кондак, глас IV:

Подгойвил Протопрезвитер Ненад Ѓорѓески

Православен поглед на современите технологии: ТЕЛЕВИЗИЈА И ИНТЕРНЕТ

Нашава епоха, XX и почетокот на XXI век, е епоха на силен технолошки развој. Се разбира, големи се придобивките и позитивните страни на технолошките напредок. Во многу сегменти се олеснува и подобрува човековото живото. Меѓутоа, истите тие технолошки придобивки многу лесно се злоупотребуваат, па така, од средство за подобрување на условите за живото, стануваат средство за духовна смрт.

или машина не е зло само по себе, бидејќи нема самобитно зло. Злото се јавува преку разумните битија, односно преку луѓето, кои не ја исполнуваат волјата Божја. Во технолошките пронајдоци треба да го најдеме печалбата на Божјата премудрост, зашто преку нив на човекој му е дадено да ги открива природните закони, и од своето срце да Му принесе благодарност на својот Создател. Но кои се единечното позитивните и негативните страни

Во овој контекст, најпрво ќе ја споменеме телевизјата. Со напредокот на овој вид медиум, значително се подобри преносот на информации, како и можностите за разни видови презентации, и тоа од сите области. Меѓутоа, сведоци сме на широко распространетата злоупотреба на телевизјата, па така, во многу прилики таа станува медиум за духовно поробување на луѓето. Телевизијата во нашите домови зазема неогворно место. Од скромно средство за пренос на информации, каква што беше во почетоките, телевизјата го наруши нашиот духовен живот. Во минатото, центар на семејството било огништето, но сега тоа место го презема телевизјата. За жал, наместо да биде како во минатото, кога собрани околу семејното огниште, нашите претходници го читале Светото Писмо, сега се собираме околу телевизорот и него го слушаме. Пред сè, треба да нагласиме дека ниеден пронајдок, механизам

ни на телевизјата?

Телевизијата почнала, за првпат по толку децении, да ги враќа луѓето во домовите. Нејзината улога во таа голема општествена промена е многу скромна: таа едноставно му се обрнала на човекој, заробен од ниските инстинкти на улицата, и го враќа кон своето огниште (домот), со тоа што уличните забави сега ги преместила во неговиот сопствен дом, пред малиите екрани. Ако го прифатиме фактот дека телевизјата придонела за враќање кон домашното огниште, тогаш ќе можеме да ја искористиме нејзината добра страна. Телевизијата во себе крие магнетска сила и привлечност, и не можеме едноставно да ја порекнуваме подигајќи го својот глас од катедра и од амвонот, бидејќи со тоа ќе наликуваме на човек кој со сити замавнува во воздух. Телевизијата е способна јасно и детално да го оучува во сите прања од

наукаѝа, умеѝноста и ѝтехникаѝа, и со ѝа да го ѝодиг-
не нивоѝа на образование и знаење, нанесувајќи ѝежок
удар на мракоѝ, неукоста и ѝолузнаењето, кои оѝсекогаш
му нанесувале големо зло на свеѝоѝ. Заѝаа и Цркваѝа,
својаѝа мисија и евангелизацијаѝа на народоѝ ги врши и
ѝреку ѝтелевизијаѝа.

Но покрај јозијивниите сѝрани, телевизјаа има и шѝејно влијание врз човековата душа. Таа најолно ги одвраќа луѓето од книгата. Зошто да се чита, кога сејоа тоа го гледаме? Тука би најомедале и дека на телевизјаа се објавуваат и неморални, безбожни и какви сѝ уште не недуховни содржини, кои имаат улога да ја ѝомрачат и оддалечат човековата душа од Бога и Црквата. Телевизијата нѝ одучува од размислување и мислење, нѝ прави духовно мрзливи, и во својот ѝривајен живот нѝ ѝосиануваме луѓе без никакво размислување, луѓе кои со ѝомрачен (замаетен) ум гледаат на Божиот свет, ѝа не гледаме дека Она што е во Него невидливо, односно вечната Негова сила и Божество, се гледа уште од создавањето на светот, гледани според нивните созданија, ѝа тие немаат изговор (Рим. 1, 20). Тука можеме да се ѝресејиме и на зборовите на светиот апостол Павле: Сѝ ми е ѝозволено, но не е сѝ ѝолезно, сѝ ми е ѝозволено, но ништо не сакам да завладеа со мене.

Особено е важно децата да не се воспитуваат со телевизја, односно да не користат робови на телевизјата. Тоа е ризично поради две причини: прво, тие ги виваат во себе сите стравови кои ги наведоме, и истите стравови основа на нивниот понамошен живот; и второ, неопреботно и повеќечасовно гледање телевизја, дури и на програма со убава содржина, ја намалува креативноста на децата, но и на возрасните. За жал, мора да се нагласи, последниве години се прикажуваат цртани анимирани филмови, во кои доминираат насилство, војна убивања, демонизирани ликови, кои се доживуваат како омилени ликови. И што да очекуваме од децата, ако ние не преземеме нешто и не го спречиме тоа? А можеме да го спречиме најнапред со тоа што нема да им дозволиме на нашите деца да ги гледаат таквите демонизирани цртани, во кои доминира убивањето и насилството. Потребно е човекот да стекне здрав духовен менталитет, па тоа да може да биде во состојба да прави избор меѓу корисното, од една страна, и неопреботно и шtetно во телевизиските програми, од друга страна. За жал, денешните родители не се свесни дека се најголеми соучесници во осквернувањето и обесветувањето на чистата детска душа, дозволувајќи прекумерно и неконтролирано гледање телевизја.

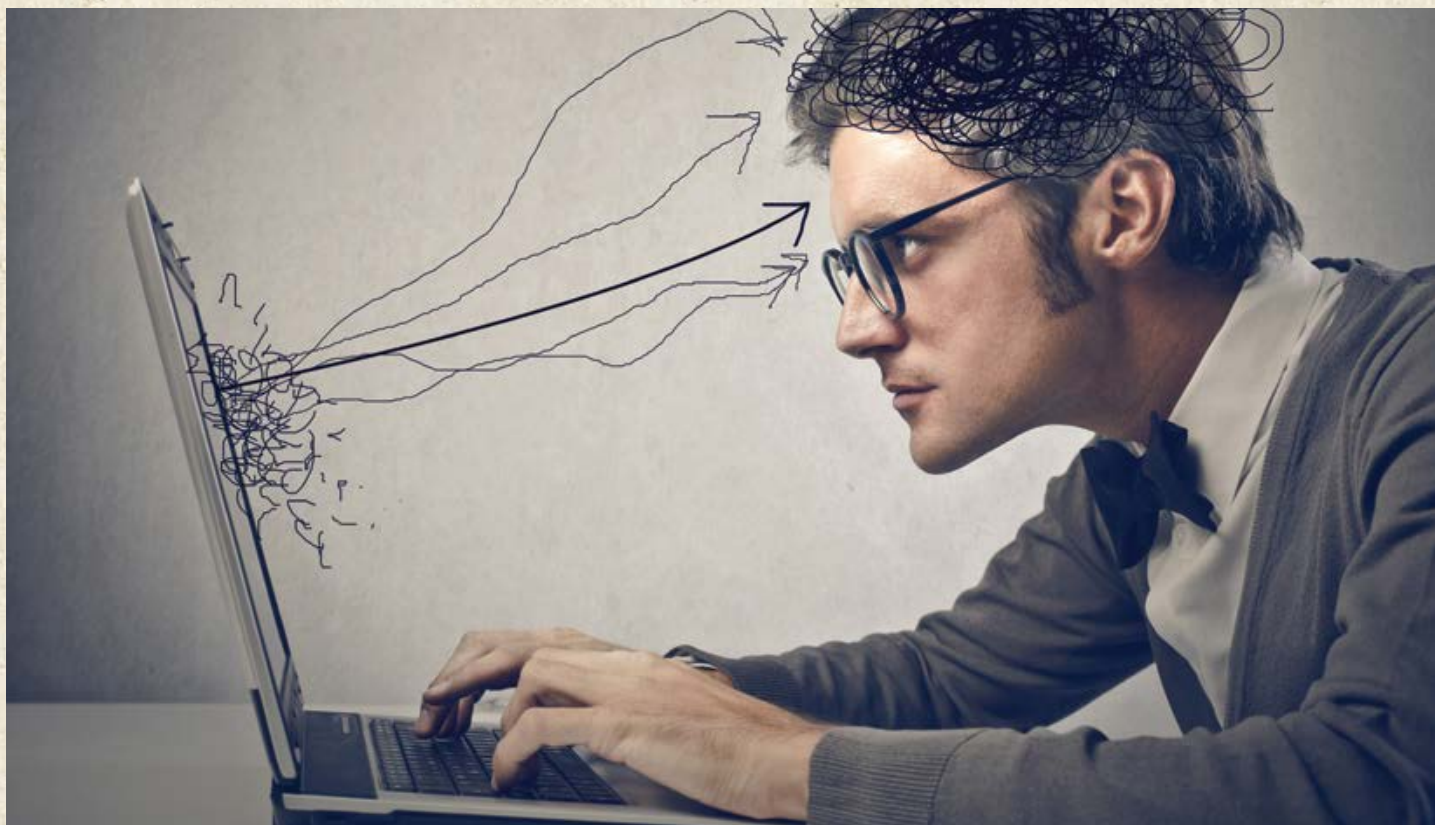
Оштакo ги согледавме позитивниите и негативниите особини на телевизијата, тогаш каков треба да биде нашиот однос кон неа?

Појребно е секогаш да гледаме телевизја со прейход-

но расудување. Односно, да го гледаме сејо она што ќе навистина ни користи. Такви се документарните, едукативните програми, програмите со христијанска духовна содржина и, се разбира, филмовите за кои е докажано дека имаат вредност, односно филмовите кои носат некоја порака и длабока суштина. Значи, најнапред треба да го направиме изборот, а потоа да седнеме пред телевизорот. Второ, не треба да поминеме премногу време гледајќи телевизија и самите да си одредиме колку долго ќе го правиме тоа. Неодговорното гледање телевизија, преку држење на далинското во рацете и бесцелно менување на програмите со часови, е многу штетно по духовното и психичкото здравје на секој човек. Во овој контекст треба да се нагласи дека е потребна силна волја и утврдена строга дисциплина во однос на тој уред, во однос на самите нас, а особено во однос кон децата, кои телевизорот треба да го користаат под мониторинг на таткото или мајката, или друга одговорна личност од семејството. На децата можат да му бидат прикажувани само реални и корисни содржини, кои позитивно и корисно ќе влијаат на неговото образование и интелегенција. Полезно би било секој филм или содржина да бидат проследени со објаснување. Веруваме дека на секој што вака ревносно ќе почне да се бори со штетното влијание на телевизијата, Господ ќе му покаже и други начини како да се заштити и себеси и своето семејство од штетното влијание на овој медиум.

ИНТЕРНЕТ

Сличен медиум, но со многу поголема моќ и влијание, е интернетот. Сигурно знаеме кои се можностите, предностите и олеснувањата коишто ги овозможува интернетот поврзувањето. Слободно може да се оцени дека тоа е најмоќниот медиум на XXI век. Интернетот денес претставува најголема информативна база во светот, која секојдневно се проширува и развива. Интернетот можеме да го осигураваме или афирмираме, но никако не смеете да го игнорираме, иако во себе содржи изобилство на бескорисен, лажен и некорисен материјал, но сепак, постои содржина на големо количество корисни информации. Она што пред десетина години беше невозможно да се слушне навремено како вест, ниту да се види како фотографија или амбиент, сега е широко достапно, и тоа во кое било време и од кое било место. Она што е значајно кај интернетот, што го разликува од другите видови медиуми е што тој делува директно. На тој начин ги одразува интересите на општеството. Предности на интернетот, на информациски план, во однос на другите медиуми е во молкавичната брзина со која вестите и се поставуваат и поставуваат широко достапни; но, иста така, и на можности за селективно следење на информации. Интернетот ни дава можност да одиме директно на веста што сакаме да ја прочитаме, видиме или слушнеме. На тој начин, православниот христијанин конкретно добива можност да следи само одреден круг настани, според неговите интереси, кои му овозможуваат да се информира, а при тоа да не го загуби својот мир.

Меѓу многуте можности што ги нуди интернетот како средство за комуникација и за неутрализирање на просторната оддалеченост, тој се јавува и како можност за реализација на разни девијации на планот на меѓучовечките односи и комуникација. Се разбира, за ваквите појави не е „виновен“ самиот интернет, туку неговата неправилна употреба од страна на технолошки наситениот човек со рудиментарен морал. Интернетот како мисионерско средство на XXI век, што има многу големи меѓу православните богослови и интелектуалци. Постојат различни ставови во врска со ова прашање, од дијаметрално спротивни до сосем слични. Во принцип, сите се согласни дека интернетот има и добри и лоши страни, но сепак, потребно е осмислување на заеднички соборен став кон овој медиум, и тоа за различни прашања. За афирмативниот дел на критичкиот став кон информациските технологии, доволно зборува големиот број интернет страници (сајтови), мултимедијални изданија, компјутерски апликации со христијанска тематика, електронски библиотеки. Само тоа постоење на официјални страници на Помесните православни цркви, значи посреден благослов од страна на Црквата за осмислено користење на информациските технологии. Денес, за православните христијани ваквиот вид на комуникација е исклучително важен, бидејќи овозможува контакт и размена на корисни информации меѓу најоддалечените епархии, парохии, православни здруженија итн. Евидентно е дека дури и кај нас сите епархии имаат свои претставници со основните информации за живото и активностите на таа заедница, а секако, во интернетот просторот е присутна и официјалната страна на Маке-

донската православна црква - Охридска архиепископија. Современите богослови имаат обичај, токму електронските форуми да ги нарекуваат модерна верзија на некогашниот Ареопаг, или електронски Ареопаг на XXI век.

Социјалните мрежи присутни на интернет, од кои ќе ја издвоиме најпознатата, најолупарната и најосетливата - „Facebook“, претставуваат своевиден феномен и заслужуваат особено внимание, не само поради бројот на корисници, туку поради нивниот концепт кој се сведува на виртуелни заедници, формирани врз основа на разни афинитети и заеднички интереси. Тука би ја навел и изјавата на Рускиот патријарх, г. Кирил за ползната употреба на современата технологија - интернетот: „Со настанувањето на новото време, ние живееме во општество со најнови информатички системи. Во денешно време, размената на информации не е исклучок од некое правило, ниту, пак, тоа е некаква обична појава... тоа е дел од нашиот живот. Денес секој човек учествува во размената на информации, или, во краен случај, ако посака, секој човек може да се ползува со интернетот. Во рамките на ваквиот нов начин на живеење и ова ново информатичко општество, Црквата не може да се дистанцира од реалноста, во која длабоко навлегува црковната работа. Покрај сите предизвици и проблеми, се молиме ризиците да бидат што помали, а работиме на тоа свештениците да го носат свештеничкото служење, сведочењето за Христа, што е можно подобро во оваа лично за нив и за Црквата многу ризична област. Но новиот свет и новата реалност, која денес е и наша реалност и наш свет, бара Црквата да присуствува и таму каде што порано никогаш не била. Не поради тоа што кај нас се појавија телевизиски „звезди во манити“, туку поради тоа - со смирение и надеж во Божјата помош да им го испратиме на луѓето гласот на спасението“. Во тој поглед, може да се заклучи дека целта на употребата на сите модерни средства на информациските технологии, во рамките на модерната мисија на Црквата, се исцрпува со своевидно упатување кон светата Литургија, изворот на врвно знаење. Технологииите не се цел сами за себе и знаење за самите себе, тие треба да му послужат на човекот во неговото спасение. Во оваа смисла, информациските технологии можат многу да помогнат во ефикасно и брзо информирање, како и за интелектуалната катихизација, но тоа е само првиот чекор, претеча на она што е клучно: повторното пронаоѓање на целта на човекот, неговиот интегритет и неговата кинотина (заедница) со живиот Бог, преку Христа и во Христа, преку живото и активно учество во литургискиот - подвижничкиот живот на Божјата Црква.

Митрополиот г. Јеротеј Влахос

1 Дали има дефиниција за што е душата?
 Одговор: Душата е создание Божје, создадено преку Божествена енергија; таа е жива, бесмртна и благодарна, одделена од телото, но и сврзана со него. Човекот е создаден од тело и душа и ако ги одделиме, засебно не можат да изградат човек (двејте соединети заедно, го сочинуваат човекот - заб. на прев.). Црквата не верува во постоење на душа без тело или на тело без душа. За восприем е кога човек ќе ја запознае душата на друг човек, а не кога само се фокусира на неговото тело.

2 Што ве поттикнува да станете свештеници?
 Одговор: Станав свештеник заради црковниот начин на живот, којшто го воде од својата рана возраст и поради мојата љубов кон Бога и човекот. Тоа беше природна последица од црковниот живот и јас се чувствувам многу среќен. Како мало дете го сакав свештеникот храм и бев сврзан со него. Бев вдановен од луѓето кои имаа љубов кон Бога и Црквата. Станав свештеник од љубов, а не затоа што немав друго да работам. Сега не сум само среќен, но и слободен. Мене не ми е грижа за „постоењето“, туку за „квалитетот на постоењето“, јас не се борам за среќа, туку за слобода. Има голема разлика меѓу овие две нешта.

Учениците од Седмата оштра гимназија во Калифеја, Грција, неодамна го интервјуираа Неговото високопреосвештенство, митрополиот г. Јеротеј Влахос (Митрополиот г. Јеротеј е еден од поавторитетните богослови на денешницата. Архиепископ е на Атинската архиепископија, кој особено се занимава со богословскиот и свештеноотечки присај кон современите биотехнички проблеми - заб. на прев.), поставувајќи му 19 прашања, поврзани со актуелните црковни прашања и состојби, како и лични прашања во однос на ставовите што треба да се заземат во тешките и спорни моменти од црковниот живот. Подолу се поместени прашањата и одговорот, објавени во нивниот училистен весник.

3 Како се чувствувате на таа позиција и каква е вашата врска со Бога?
 Одговор: Како епископ, чувствувам дека носам одговорност за христијаните, за клирот, за младите и за возрасните. Јас сум слуга на сите и секогаш кога ме бараат, сум нивен татко и лекар. Се разбира, кога човек служи свети Литургија и се моли, го чувствува присусството на Бога. Бог не е идеја, безлично суштество, или, пак, вредност, дури таа да е и најсовершената, а е Божествен ерос и како Возлюбен, Тој се приближува до човекот и ги привлекува кон Себе оние кои што го заслужуваат.

4 Зошто луѓето, особено младите, се дистанцираат од Црквата?

Одговор: Тие се дистанцираат затоа што ја чувствуваш Црквата како нешто, што има не, тие ја чувствуваш како сувенирница, како религија, како дом за ситари лица итн. Сите носиме вина за тоа: и ние духовништво, затоа што не сме покажале, каква навистина е Црквата, и младите кои не ја бараат длабоката суштина на Црквата. За да откриеш нешто длабоко, треба да го сакаш, да те боли за него, да го бараш. Црквата не е место за бунт, туку е духовно светило што осветлува и раководи.

5 Каква е и каква треба да биде улогата на Црквата во денешната криза?

Одговор: Нејзината улога е секогаш една и иста, да обединува и да лекува. Кога има чувствителен свештеник во парохијата, тој може да ја организира и управува како духовно – шеријатска заедница. Црквата е мајка на сите, и ги прима сите без дискриминација и им ја покажува смислата на живојот.

Треба, сепак, да кажам, дека кога зборувам за Црквата, не зборувам за институцијата, за Синодот, за митрополиите и за свештениците, туку зборувам за единство на клирот и верниот народ, кои се крстени и живеат според зборовите на Христос. Вие, исто така, сите членови на Црквата, не разделујате се од неа.

6 Како Црквата го употребува своето материјално богатство?

Одговор: Прво би сакал да кажам дека мислењето дека Црквата има многу богатства, е мит. Тоа е т.н. мит за големото богатство. Црквата има четири проценти од националната сопственост (се мисли на Црквата во Грција), од кои одвојува за добротворни цели, создавање болници, училишта, универзитети, институции итн.. Тоа со кое располага Црквата, го дава за добротворни цели. Честопати Црквата ѝ помагала и на државата да се одржи и да не банкротира. Тоа е висина која никој не треба да ја заборави. Но висинското богатство на Црквата, се нејзиното богословие, богослужение и нејзините членови - христијани.

7 Треба ли Црквата да биде модернизирана по некои праќања и по кои точно?

Одговор: Црквата, по традиција, може да се адаптира кон секое време и кон секој век, без да ја изгуби својата суштина. Нема потреба има да биде секуларизирана и да се праќа компромиси, но има ги поттикнува луѓето да бараат. Таа е место кое е подобро на висинскиот ерос, кој не е привремен, а ги воведува луѓето да

ја бараат внатрешната убавина на другиот. Убавината на луѓето не е само надворешна, туку и внатрешна. Тоа се случува и со Црквата. По некои праќања може да има модернизација, кога тоа е поврзано со откривање на висината, без да се загуби нејзиниот автентичен живој.

8 Што може да каже за корупцијата меѓу свештениците?

Одговор: Корупцијата не е на какво ниво, како што другите мислат. Насекаде има ѓаво, со што се разоткрива човечкиот елемент. Мнозинството од свештениците заочнува со добра намера, со голема желба за доброволна жртва. По тој ѓав, некои од нив ја губат својата цел, и тоа поради многу фактори. Но работата на свештениците е една од најдобрите во нашето општество. Други не доведоа до сегашната економска криза, не свештениците кои се борат да им помогнат на луѓето и да го балансираат општеството, да им дадат утеха на засегнатите.

9 Какво е вашето мислење за атеизмот и другите верци?

Одговор: Јас не можам да направам разлика меѓу атеизмот и религиозните луѓе, базирајќи се на надворешните критериуми. Не мислам дека постојат атеисти, зашто тие кои се декларираат како атеисти, веруваат во нешто на кое му припишуваат божествени карактеристики. Може да има атеисти кои веруваат и христијани атеисти. Атеизмот не е само идеологија, но и практичен живој. Освен тоа, совршениот атеизам е на еден чекор пред совршената вера, на парадоксален начин. Тие од другите религии имаат сопствена традиција, која е комонентата на секоја култура. Треба сите ние да сме загрижени да не бидеме фанатични, расисти, насилници. Религиозниот атеизам е еднаков на најлошата форма на шизофренија.

10 Како Бог го суди добриот човек и лошиот христијанин?

Одговор: Не можам да го знам тоа. Не можам да иронизирам во умот на Бога. Сепак, сакам да кажам, се радувам што ќе бидам суден од Бога, а не од луѓето, зашто Бог гледа во нашиите души, ги гледа нашиите намери и ги сака луѓето, додека луѓето судат надворешно и површно и се многу жестоки. Затоа јас повеќе се плашам од жестокоста на луѓето.

11 Какви се односите меѓу православните и римокатолиците денес?

Одговор: Тука има различни традиции, богословски разлики, исто така психолошки, културни и

социјални разлики. Богословскиите дијалози, кои се водаат денес, кога се искрени и без скриени цели, можат да бидат корисни за добронамерните коишто ја бараат вистината.

12 Во училиштите зборувавме за трајноста на бракот. Што мислите за решението да се дозволат еднојлови бракови? Што ќе кажете за црковните бракови?

Одговор: Црквата има свое сопствено богословие во однос на бракот. Според Христос, бракот е единство на мажот и жената, за да бидат семејство и да создадат место на љубов и мир. Учењето на Црквата не прифаќа брак на луѓе од исти пол. Тоа никако не може да се случи. Но Црквата не е одговорна за оние, кои сакаат да живеат надвор од нејзината традиција и да имаат црковни бракови.

13 Треба ли само православната вера да се предава во училиштите или треба и другите вери да се предаваат?

Одговор: Се води голема расправа околу тоа прашање. Многу планови беа предложени и многу мислења искажани. Во секој предлог има плюсови и минуси. Освен правилната образовна програма, која одговара на целите на образованието, јас мислам дека прашањето зависи и од професорот кој предава и од учениците кои бараат и се жедни. Мене ме загрижува кога некој предава без вера и кога луѓето слушаат механички, рамнодушно, без желба да бараат.

14 Каква е врската помеѓу постојењето и свештеничката Причест?

Одговор: Свештеничката Причест е врвно случување во живојот на Црквата. Тоа е оштетување, соединување, сојуз и љубов. И ваквиот настан бара искрен пристап со подготовка. Постои начин на подготовка во време на пост, за оние кои можат да постојат, но учеството во свештеничката Причест не се заснова на постот, туку на услови, прогласени од оној кој служи свешта Лихургија: „Со слав Божја, вера и љубов пристапете.“ Тоа, кое се бара, е слав Божја, верата и љубовта.

15 Во што се состои важноста од исповедта?

Одговор: Исповедта е трајен дијалог со Бога. Ние сме свикнале да имаме монолог, зајворажки се себеси во мрачни места. Ние немаме сила да ги оствориме нашите зајворени протекции, зашто во нас има мрак. Преку исповедта ние го соопштаваме нашиот монолог и учествуваме во дијалогот со Бога, напуштајќи го својот напуштајќи и остворажки се себеси нагоре кон свештеничката вистина.

16

Што е грев?

Одговор: Гревот е болест, смрт, прекинување на заедницата со Бога и ближните. Тоа е болест на самољубието и егоизмот.

17

Што се случува со душата по смртта, во црковните четириесет дена?

Одговор: Со смртта, човекот не е доведен до апсолутна нула, како што некои тврдат. Кога

душата е разделена од телото, таа остварува жива, и ќе се врати повторно во него, кога тоа ќе биде воскресна. Јас не сум среќен ниедно дело на оштите на Црквата, за тоа дека душата остварува со нас четириесет дена по смртта на телото, а потоа оди на друго место. Душата е нематеријална и ги излегувањето од телото, го продолжува живојот кој го имала тука според желбите.

18

Некои мислат дека Второто Христово доаѓање ќе се случи наскоро. Може ли тоа да се претскаже од Светото писмо?

Одговор: Христос не учи дека ние не можеме да знаеме, кога ќе се случи Второто Христово пришествие, но тоа ќе се случи наеднаш. Ние треба да сме приосоединети кон Бога, кон нашите ближни и кон самите себеси секој ден, да сме во мир со нашата совест и да ги љубиме нашите ближни без егоизам, што, всушност, е најважно. Јас не можам да ги примам лажните пророци, кои причинуваат агонија и сомнеж во народот. Јас сакам да зборувам за живојот, за љубовта, за атириизмот и за Божествениот ерос.

19

Какво е вашето мислење за дарвинизмот?

Одговор: Има различни теории за создавањето и еволуцијата на човекот. Конфликтот меѓу христијанството и науката главно е во зајадниот свет, во средиштето на другите христијански традиции. Во православно богословие, кое е изразено од оштите на Црквата, нема конфликт меѓу богословието и науката. Но за мене, како за христијанин и богослов, тоа што главно ме интересира, е една друга еволуција: како ние, како народ, да бидеме обожени - да станеме богови (по благодат, не по природа). Како да ги преобразиме нашите живоински дејства во човечки и Божествени. Како самољубието да се промени во љубов кон Бога и другите луѓе. Како адот на нашиот живој може да се претвори во рај. Како нашите биолошки импулси да се усовршат до божествен ерос, којшто го преобразува и човечкиот ерос. Како да претвориме да го гледаме нашиот ближен како предмет на задоволство, а да го гледаме со поистолна радост. Како да станеме народ на Богочовекот.

Вести и настани од епархијата

Проф. Д-р Валентина Божиновска, директор на Комисија за односи со верски заедници и религиозни групи, во посета на Тешовско-госптиварската епархија.

Г. Дејан Бошковски, директор на АД Електрики на Македонија, во посета на Тешовско-госптиварската епархија.

Во с. Мала Речица – Тешовско, одбележан празникот посветен на светиот Георгиј Победоносец.

Во хуманитарна акција беа поделени огревни дрва за најсиромашните.

Извршено ракополагање во чин презвиеер на богословот и теолог Марјанчо Мадевски.

Во посета на Основното училиште „Гоце Делчев“ во с. Волковија.

Средба со амбасадорот на САД
во Република Македонија, Н.Е. г. Пол Волерс.

Ракополагање на богословот Марјин Андоноски во
ѓаконски чин.

Со најмладише во с. Лешок.

Бадник во Тејовско – гостиварската епархија.

„Воведение на Пресвета Богородица“ – Пречиста.

Работна средба во Ректоратот на Универзитетот
„Свети Кирил и Методиј“ - Скопје.

Одбележан споменот на светиот Наум Охридски во
имениот храм на Попова Шапка.

Премиерот на Владата на Република Македонија,
Г. Никола Груевски, во посета на ТГЕ

Одбележан споменот на светиот првоченик и архијакон Стефан во Гостивар.

. Осветен новопосвявениот крст во с. Врайница, Тетовско.

Празнична архиерејска Литургија во спомен на преподобните оци Гаврил Лесновски и Прохор Пчински во манастирот во Донибрук, Австралија.

Втората недела од Великиот пост, посветена на свети Григориј Палама.

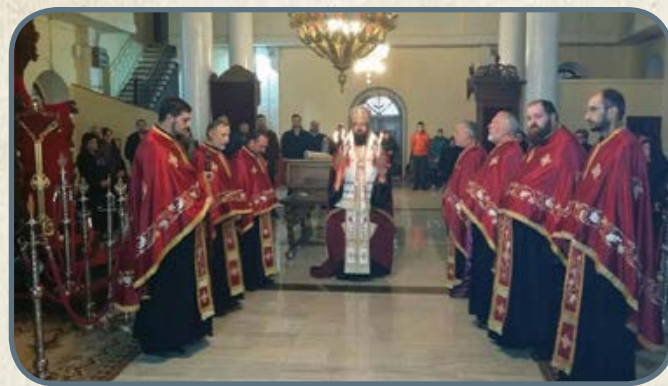
Градоначалникот на Тетово, г-ѓа Теута Арифи, во посета на Тетовско-гостиварската епархија.

Во Гостивар, по седум децении, се возобнови празнувањето на Водици и полагањето на светиот крст во водите на реката Вардар.

Прочка во соборниот храм „Св. Кирил и Методиј“ во Тетово.

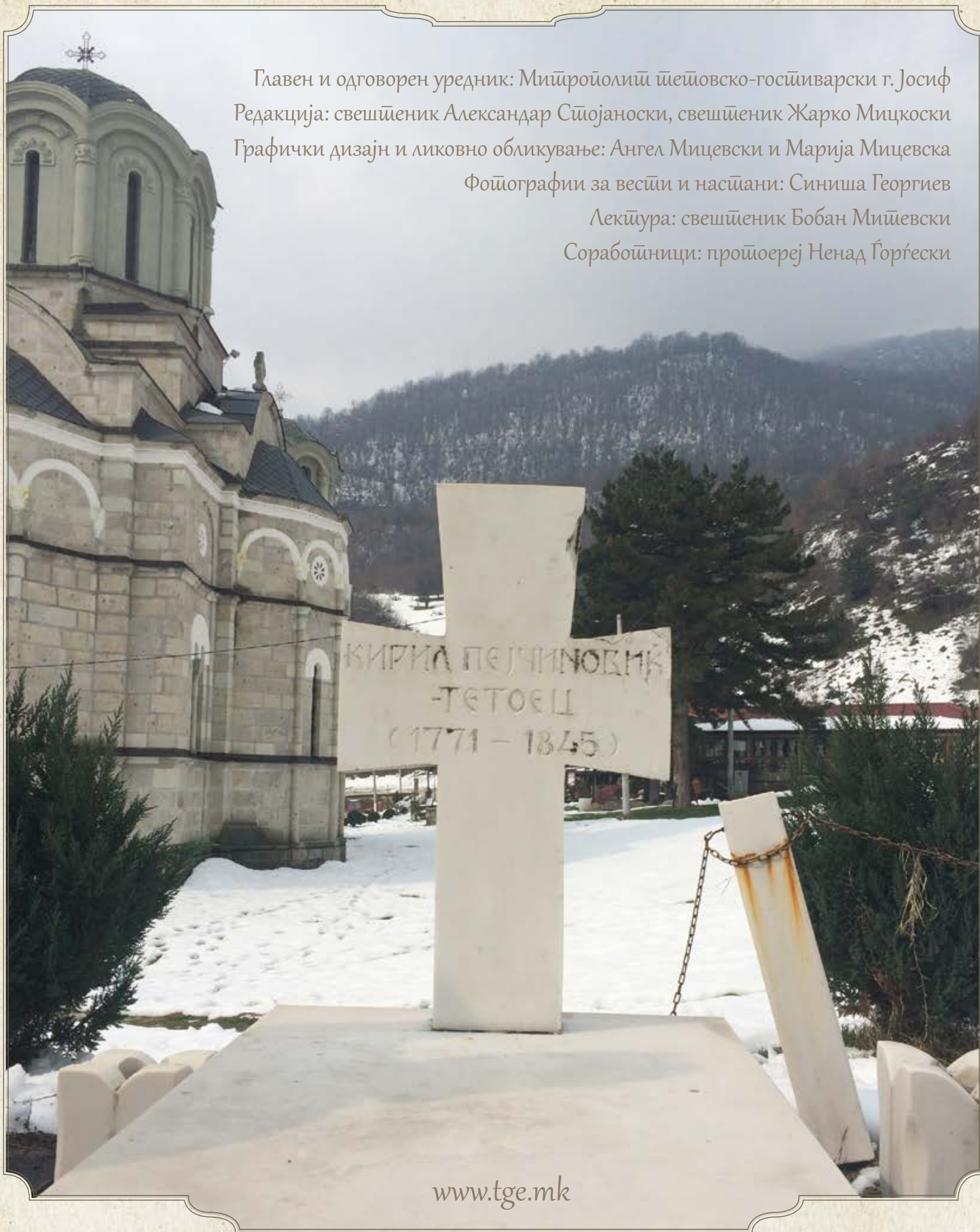

Во посета на Тетовското муфтиство.

Главен и одговорен уредник: Миџројолиџ теџовско-госџиварски г. Јосиф
Редакџија: свешџеник Александар Сџојаноски, свешџеник Жарко Миџкоски
Графички дизајн и ликовно обликување: Ангел Миџевски и Марија Миџевска
Фоџографии за весџи и насџани: Синиша Георџиев
Лекџура: свешџеник Бобан Миџевски
Соработџници: проџоереј Ненад Ѓорѓески

www.tge.mk

Издавањеџо на овој број на Огледало го помогна Господин Зоран Теофиловски од Теџово,
му благодариме и му посакуваме секое добро, нему и на неговоџо благочесџиво семејсџиво.

Црква „Св. Мина“ - Волковија